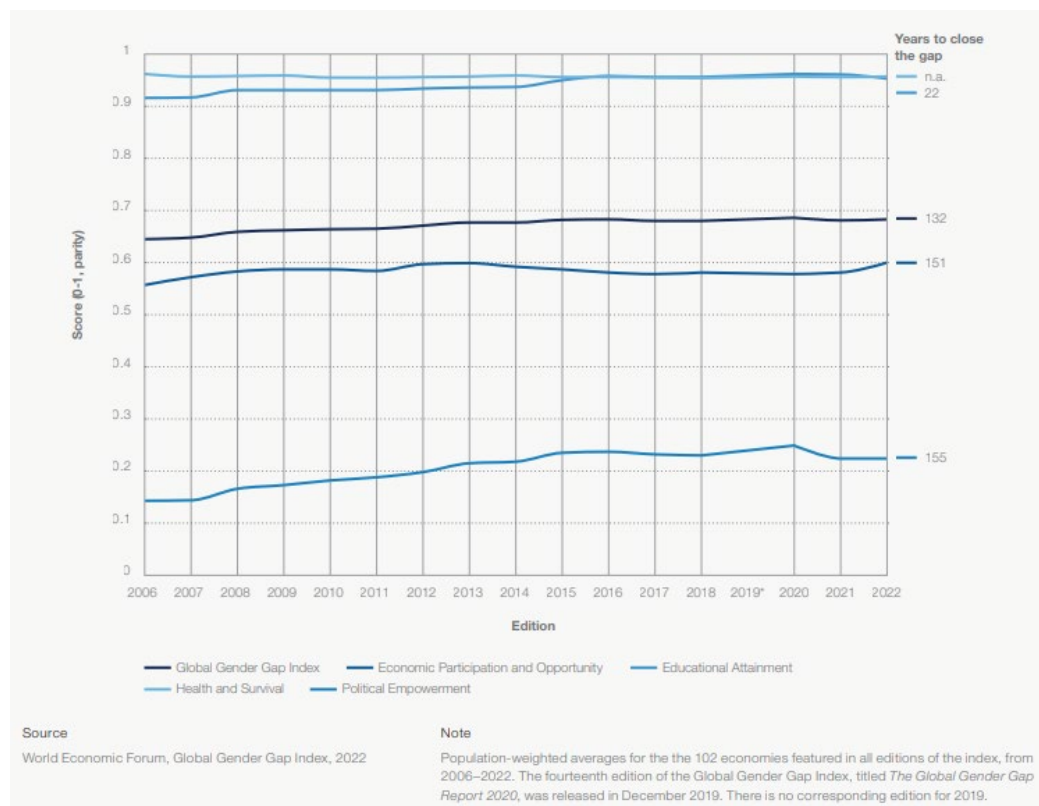

The Global Gender Gap Report 2022 – Belangrijkste bevindingen

1. Gendergelijkheid klimt uit een dal

Volgens de meest recente editie van het Global Gender Gap Report van het World Economic Forum (WEF) is er bij de gemeten landen een lichte toename waarneembaar in de mate van gelijkheid tussen mannen en vrouwen. De zogeheten gender gap is volgens die berekeningen overbrugd met 68,1%. Een hoger percentage staat voor meer gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Als deze lijn doorzet, duurt het nog 132 jaar voordat er wereldwijd volledige gelijkheid bereikt is. Dit is 4 jaar minder dan bij de 2021-editie van het Global Gender Gap Report waarbij het nog 136 jaar zou duren. Echter, de kortere termijn om gelijkheid te verwezenlijken compenseert niet voor de daling in gelijkheid tussen 2020 en 2021. In de 2020-editie van het Global Gender Gap Report was namelijk gesteld dat volledige gelijkheid tussen mannen en vrouwen binnen 100 jaar gerealiseerd kon worden.

De toename tussen 2021 en 2022 is vooral waarneembaar bij het aspect ‘economische participatie en kansen’, waarbij een toename te zien is van ruim 2%. Als de trendlijn wordt doorgetrokken, duurt het naar verwachting desondanks nog 151 jaar voordat er volledige gelijkheid tussen mannen en vrouwen is bereikt op dat aspect. Bij de aspecten ‘toegang tot onderwijs’ en ‘politieke invloed’ is dat achtereenvolgens 22 jaar en 155 jaar (zie ook Figuur 1).¹

Figuur 1: Evolutie van aspecten van Global Gender Gap Report omtrent de termijn waarin ongelijkheidskloof overbrugd kan worden.

¹ Het Global Gender Gap Report 2022 doet geen uitspraken wanneer de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen bij het aspect ‘gezondheidszorg en levensverwachting’ is bereikt.

Henk Volberda: 'De coronacrisis heeft vrouwen verhoudingsgewijs zwaarder geraakt dan mannen, bijvoorbeeld door de zorg voor kinderen meer op zich te nemen (als gevolg van schoolsluitingen) en door minder arbeidsparticipatie doch een hogere mate van onbetaalde werkzaamheden. Bij een krappe arbeidsmarkt wordt ook een beroep gedaan op de arbeidsparticipatie van vrouwen. Met het beperken van de coronarestricties valt een deel van het fundament van die ongelijkheid weg, al ervaren vrouwen verhoudingsgewijs een zwaardere mentale en emotionele belasting. De restricties van de coronabeperkingen zijn momenteel dan wel beperkt, ze laten nog wel hun sporen na in de gelijkheid tussen mannen en vrouwen.'

2. De meeste gelijkheid tussen mannen en vrouwen is wederom te vinden bij de Scandinavische landen

Net als bij meerdere voorgaande edities van het Global Gender Gap Report zijn Scandinavische landen de koplopers als het gaat om relatief de kleinste mate van ongelijkheid tussen mannen en vrouwen (zie Tabel 1). IJsland voert de ranglijst aan, gevolgd door Finland, Noorwegen, Nieuw-Zeeland en Zweden. Deze top-5 is identiek aan de top-5 van landen volgens de 2021-editie van het rapport. IJsland is het enige land in de ranking waarbij de gender gap voor meer dan 90% is overbrugd. Bij de andere landen in de top-10 is dat minstens 80%. Volberda: 'De Scandinavische landen blinken doorgaans vooral uit op het aspect van 'politieke invloed'. Bij IJsland, Finland en Noorwegen is de overbrugde ongelijkheid daarbij achtereenvolgens met 87,4%, 68,2% en 66,2%. Ook bij diverse andere landen uit de top-10 – zoals Rwanda en Nicaragua – is de mate van gelijkheid bij dat aspect relatief hoog (achtereenvolgens 56,3% en 62,6%). Het onderzoek kijkt overigens naar de mate van gelijkheid, niet naar ontwikkelingsniveau of welvarendheid.'

Land	Ranking 2022	Verandering t.o.v. 2021	Mate waarin ongelijkheidskloof is gedicht (afgerond op gehele %)
IJsland	1	▶	90,8%
Finland	2	▶	86%
Noorwegen	3	▶	84,5%
Nieuw-Zeeland	4	▶	84,1%
Zweden	5	▶	82,2%
Rwanda	6	▲1	81,1%
Nicaragua	7	▲5	81,0%
Namibië	8	▼2	80,7%
Ierland	9	▶	80,4%
Duitsland	10	▲1	80,1%
NEDERLAND	28	▲3	76,7%

▶ = zelfde ranking; ▲# = stijging (van #) in ranking; ▼# = daling (van #) in ranking

Tabel 1. Top-10 Ranking WEF Global Gender Gap Index 2022

Bron: Amsterdam Centre for Business Innovation, op basis van The Global Gender Gap Report 2022, World Economic Forum.

3. Nederland stijgt met 3 plaatsen naar de 28^e positie

Nederland is drie plaatsen gestegen in het Global Gender Gap Report 2022. Waar Nederland in de 2021-editie nog de 31ste positie innam met een mate van gelijkheid van 76,2%, is dat dit jaar de 28ste plek met 76,7% overbrugging. Volberda: 'Bij alle onderzochte landen tezamen is de mate van gelijkheid 0,2% gestegen van 67,9% (2021) naar 68,1% (2022). De stijging van Nederland zit daar boven. De stijging in Nederland blijft wel achter bij het land dat de ranglijst aanvoert. Bij IJsland is de mate van gelijkheid toegenomen met 1,6% over het afgelopen jaar.'

4. Gelijkheid in Nederland neemt vooral toe bij politieke invloed en levensverwachting

Als ingezoomd wordt op de scores van Nederland op de verschillende aspecten en subdimensies van de ranking, komen diverse verschillen en ontwikkelingen naar voren (zie ook Tabel 2). Op het gebied van onderwijsparticipatie staat Nederland – samen met 28 andere landen – op een gedeelde eerste plek. Op zowel het aspect 'gezondheid' als 'politieke invloed' is Nederland gestegen met 8 plaatsen. Volberda: 'Bij dit onderzoek is de stijging bij de dimensie 'gezondheid' toe te schrijven aan een meer gelijkmatige levensverwachting van mannen en vrouwen, nadat een correctie plaatsgevonden dat vrouwen gemiddeld langer leven. Bij 'politieke invloed' heeft de stijging te maken met verhoudingsgewijs een toenemend aantal vrouwen in het parlement alsmede verhoudingsgewijs meer vrouwen die een ministerspost hebben. Zo zijn tegenwoordig 14 van de 29 bewindspersonen in Nederland een vrouw. In de Tweede Kamer is een kleine 40% vrouw. Samen met IJsland en Albanië behoort Nederland tot de koplopers waarin de meeste progressie is geboekt met het aantal vrouwen in het parlement. De Nederlandse landelijke politiek lijkt dus minder een mannenbolwerk te worden, al is de verhouding nog niet overal 50/50.'

	Ranking 2022	Verandering t.o.v. 2021
Economische participatie en kansen	79	▼ 22
Arbeidsparticipatie	28	▲ 12
Inkomensgelijkheid voor hetzelfde werk	69	▼ 5
Geschat inkomen (PPP)	104	▼ 46
Wetgevers, senior officials en managers	101	▼ 2
Professionele en technische werknemers	70	▲ 4
Onderwijsparticipatie	1	▶
Alfabetisme	1	▶
Instroom basisonderwijs	1	▶
Instroom voortgezet onderwijs	1	▶
Instroom tertiair onderwijs	1	▶
Gezondheid	127	▲ 8
Geslachtsverhouding bij geboorte	1	▶
Levensverwachting	134	▲ 9
Politieke invloed	23	▲ 8
Aantal vrouwen in het parlement	23	▲ 15
Aantal vrouwen op ministerposten	13	▲ 12
Jaren met een vrouwelijk staatshoofd	78	▼ 2

▶ = zelfde ranking; ▲ # = stijging (van #) in ranking; ▼ # = daling (van #) in ranking

Tabel 2. Scores van Nederland op de hoofd- en subonderdelen van de Global Gender Gap Index 2022. Bron: Amsterdam Centre for Business Innovation op basis van The Global Gender Gap Report 2022, World Economic Forum.

5. Economische participatie en kansen vormen een toenemend zorgpunt voor de gelijkheid in Nederland (en daarbij vooral het geschatte inkomen)

Uit het Global Gender Gap Report 2022 komt tevens naar voren dat Nederland bij het aspect 'economische participatie en kansen' wel is gestegen op de sub-dimensies arbeidsparticipatie (+12 plekken) alsmede op professionele en technische werknemers (+4 plekken), zie ook Tabel 2. Volberda: 'Deze bevindingen suggereren dat er een stijgende lijn is in Nederland richting meer gelijkheid is tussen mannen en vrouwen als het gaat om werkenden en actief werkzoekenden, ook bij de meer technische beroepen.'

Tegenover een stijging van Nederland op diverse aspecten uit het Global Gender Gap report staat een daling op het aspect 'economische participatie en kansen'. Hierop is Nederland gezakt van de 57ste positie (in 2021) naar de 79ste positie. Deze daling is vooral toe schrijven aan de ongelijkheidskloof bij de subdimensie 'geschat inkomen', waarop Nederland 46 plaatsen is gezakt volgens de ranking (zie ook Tabel 2). Met de 104de positie (van 146 onderzochte landen) kent Nederland een relatief aanzienlijk ongelijkheidskloof bij geschat inkomen. Volberda: 'Voor het bepalen van de scores op deze subdimensie heeft het WEF gebruik gemaakt van diverse bestaande, archival data, zoals van het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank. Een deel van dat verschil kan toegeschreven worden aan dat vrouwen meer parttime werken dan mannen en dat mannen (nog) sterker vertegenwoordigd zijn op posities die beter betalen, zoals managementfuncties en specialistische technische functies. Nader onderzoek is echter nodig om die aanzienlijke verschuiving in geschat inkomen te verklaren.'

Volberda vervolgt: 'We hebben in Nederland goed gekwalificeerde en uitstekend opgeleide vrouwen; we moeten er alles aan doen dat zij nu ook beter doorstromen naar leidinggevende managementposities en politieke functies. Maar de ongelijkheid is nog steeds aanzienlijk en we behoren nog steeds niet tot de koplopers. We kunnen daarbij een voorbeeld nemen aan de Scandinavische landen; zij lopen duidelijk voorop als het gaat om voorzieningen voor ouders om werk en gezin te combineren, kinderopvang, en zwangerschapsverlof. Naast fiscale prikkels, sociale zekerheidsvoorzieningen en werkgeversinvesteringen die de ongelijkheidskloof tussen mannen en vrouwen opheffen, kan ook meer voor een top-down benadering gekozen door wetgeving. Het aangenomen vrouwenquotum voor commissarissen in beursgenoteerde ondernemingen kan hier wellicht een impuls aan geven. Maar ook wettelijke rapportages over het aandeel van vrouwen in bedrijven en salarisverschillen kan hieraan bijdragen.'

Meer informatie over de methodologie is te vinden in Appendix B van het Global Gender Gap Report 2022: 'The Global Gender Gap Index: data and methodology.'